

[Kristian Kristensen.]

begrænse bemyndigelsen til centralsalg til at gælde eksport af avlsdyr. Det kan gøres ved i det lovforslag, ministeren har fremsat, at indføje de to ord „af avlsdyr“. Så må vi håbe, at udviklingen i øvrigt ikke fører med sig, at det senere bliver nødvendigt at udvide bemyndigelsen til at gælde andre eksportområder.

Jeg vil egentlig sige, at når vi i folketinget nu vedtager en lov, hvorefter landbrugsministeren bemyndiges til at gennemføre centralsalg på et område, hvor der har vist sig vanskeligheder, så har vi dermed sagt til dem, der kunne tænke sig at optræde ikke som pionerer, men som pirater, hvad vor eksport angår, at vi på ét område har vist, at det kan vi ikke have. Vor eksport skal afvikles nogenlunde uhindret, og hvis vi på andre områder møder denne piratvirksomhed, vil det føre med sig, at vi også dér for fremtiden må sejle i konvoj og under beskyttelse. Men det er ikke denne form for vor eksport, vi ønsker; den har vi kun, hvor forholdene gør det nødvendigt.

Som sagt kan jeg anbefale lovforslaget med det forbehold, at jeg gerne i udvalget vil have drøftet, om vi ikke kan begrænse denne bemyndigelse til at gælde salg af avlsdyr.

Fuglsang: Mig og mit parti, kommunisterne, er der næppe nogen der mistænker for mange liberalistiske tilbøjeligheder, og derfor kan det næppe overraske nogen, når jeg siger, at principielt kan vi ikke have noget imod den udvidelse af landbrugsministerens bemyndigelser med hensyn til centraliseret eksport — og det er vel specielt vor avlsdyreksport, det drejer sig om — som dette lovforslag går ud på. Vi mener oven i købet, at med den samfundsmæssige rolle, landbrugseksporten spiller, vil centralisering og samfundskontrol med afsætning, priser, kvalitet o. s. v. være nødvendig og rimelig ikke mindst under markedsforholdenes skærpede vilkår.

Denne bemyndigelse omfatter eksporten til de lande, hvor der handles gennem centrale organer, og det skinner i nogen grad igennem det hele, at det specielt er østlandene og deriblandt Jugoslavien, der tænkes på; men som det er nævnt af andre ordførere, er der også vestlige lande, som

foretager centraliserede indkøb af forskellige landbrugsvarer. Dertil kommer yderligere, at der vel efterhånden overhovedet ikke findes ret mange lande, hvor landbruget producerer i fuldkommen fri uafhængighed uden en eller anden form for indblanding, støtte, subsidier, o. s. v. fra statsmagtens organer. Altså, for så vidt har vi principielt ikke noget imod en sådan bemyndigelse.

På den anden side kan det vel nok volde nogen betænkelighed, når administrationen af sådanne ministerielle bemyndigelser i praksis så stærkt, som det sker, lægges over til et enkelt organ som afsætningsrådet. Andelsbevægelsen og kooperationen er i sig selv noget godt, men de kan begge, når de bliver behersket af bestemte grupper, let komme til at virke som monopoldannelser og som redskaber i disse gruppers interesser og i givet tilfælde også vendes mod forbrugerne på hjemmemarkedet. Endelig kan et sådant centralt organ også i stedet for at fremme afsætningen i nogle tilfælde komme til at virke som en hæmsko, nemlig i sådanne tilfælde, hvor man f. eks. blander politiske synspunkter ind.

Men når det er sagt, vil jeg gerne skynde mig at tilføje, at når afsætningsrådet, som det ærede medlem hr. Kirkegaard netop har sagt, har vanskeligt ved at få den nødvendige arbejdsro, idet der spredes en ganske stor forargelse fra visse kredse, giver jeg i hvert fald ikke meget for disse kredses forargelse. Når det er sådan, at en efterhånden temmelig omtalt og kendt eksportør har været i stand til at høste meget og billigt bifald på møder og i blade ved metoder og sprogbrug, der nok tør siges at vække betænkelige, ubehagelige minder, har vi lov til at sige, at man ikke fra de kredse kan tillade sig at snakke ret meget moral. Det er ikke landbrugets eller producenternes interesser, sådanne mennesker og andre ligesindede i denne sal taler. Det, den pågældende eksportørs og ligesindedes forretningstalent bruges til, er vistnok mere at tjene egne interesser end landbrugets.

Det er rigtigt, at der rundt omkring i pressen efterhånden er hvirvlet meget støv op om landbrugets afsætning, så det måske for mange kan være svært at orientere sig og helt skelne sort fra hvidt, men til bedømmelse af den slags havde de